

Αθήνα, 7 Ιουλίου 2016

Διήμερο Συνέδριο – Φόρουμ
«ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»
7 - 8 Ιουλίου, Αθήνα

Συμμετοχή Αντιπροέδρου ΣΑΤΕ, κ. Ανδ. Γερακάκη στο Β' Πάνελ:
«Άνοιγμα της αγοράς διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων: Θεσμικό πλαίσιο, προοπτικές και προτεινόμενες λύσεις με το βλέμμα σημαντικών επιχειρηματικών κλάδων».

Αγαπητοί Σύνοδοι,

Σας ευχαριστώ πολύ εκ μέρους του ΣΑΤΕ για την πρόσκληση να συμμετάσχουμε στο πολύ ενδιαφέρον Συνέδριο που η A-Energy διοργανώνει για ακόμη μια φορά.

Το θέμα των μη εξυπηρετούμενων κόκκινων δανείων, κατά την άποψή μας, έχει όπως όλα τα θέματα δύο όψεις. Η μια αφορά το τραπεζικό σύστημα και η άλλη αφορά τους επιχειρηματικούς κλάδους. Δεν είναι αναγκαστικό οι δύο αυτές όψεις να συγκλίνουν ως προς την στόχευσή τους ή και τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Και εξηγώ αμέσως γιατί.

Για το τραπεζικό σύστημα και σύμφωνα με το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος βασικό προαπαιτούμενο για τον επιτυχή σχεδιασμό των νέων επιχειρηματικών μοντέλων των ελληνικών τραπεζών αποτελεί η διαχείριση των κόκκινων δανείων. Το ύψος των κόκκινων δανείων αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στις προσπάθειες των ελληνικών τραπεζών να επανασχεδιάσουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, αλλά και σε κάθε απόπειρα στήριξης της ανάπτυξης και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Σύμφωνα με την ΤΤΕ, στην Ελλάδα το μέγεθος της ύφεσης ευθύνεται για τα υψηλά επίπεδα των κόκκινων δανείων και για το λόγο αυτό καθιστά επιτακτική ανάγκη την προληπτική αναδιάρθρωσή τους σε συνδυασμό με την άμεση εμπλοκή στις διαδικασίες αυτές ιδιωτικών επενδυτικών σχημάτων (private equity funds).

Εγώ προερχόμενος από τον επιχειρηματικό κλάδο, θα προτιμούσα η προτεραιότητα να είναι στην πραγματική οικονομία, στις επιχειρήσεις δηλαδή, και όχι στο διαμεσολαβητικό τραπεζικό σύστημα, και τι εννοώ.

Γνωρίζετε όλοι πόσο στρεβλά είχε λειτουργήσει το εγχώριο τραπεζικό σύστημα επί σειρά ετών, δημιουργώντας άνισες συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου. Αποτέλεσμα αυτής της συμπεριφοράς και της πρωτόγνωρης ύφεσης που βιώνουμε επί 8 έτη είναι πολλές υγιείς και πραγματικά παραγωγικές επιχειρήσεις με εξοπλισμό και ικανό στελεχικό δυναμικό να έχουν απαξιωθεί λόγω της αδυναμίας πρόσβασής τους στον τραπεζικό δανεισμό που δίνονταν με μη οικονομικά κριτήρια. Αυτά τα μη εξυπηρετούμενα κόκκινα δάνεια θα ήθελα να στηριχθούν με κάθε δυνατό μέσο προκειμένου η υγιής επιχειρηματικότητα επιτέλους για μια φορά να ανασάνει στην χώρα. Δεν είναι σίγουρος ότι ο

υφιστάμενος σχεδιασμός για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων κόκκινων δανείων μπορεί να εξασφαλίσει μια τέτοια οπτική.

Διαβάζω ότι επισφαλή δάνεια μεγάλων επιχειρήσεων ύψους 15 δισ. ευρώ βρίσκονται στο μικροσκόπιο μελέτης της εταιρείας McKinsey, την οποία εκπόνησε για λογαριασμό του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με στόχο να αποτελέσει πιλότο όσον αφορά στον τρόπο άμεσης αντιμετώπισής τους από τις πιστώτριες τράπεζες.

Σύμφωνα με τη μελέτη, από το σύνολο των 15 δισ. ευρώ, τα 11-12 δισ. ευρώ δάνεια βρίσκονται στην περιοχή του "βαθύ κόκκινου". Στην ουσία πρόκειται για κοινοπρακτικά δάνεια, στα οποία εμπλέκονται με τη μορφή του πιστωτή είτε και οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, είτε τουλάχιστον δύο εξ αυτών.

Τα 15 δισ. ευρώ επισφαλή δάνεια αφορούν εν ενέργεια μεγάλες επιχειρήσεις από 4-5 κλάδους της ελληνικής επιχειρηματικότητας. Πρόκειται, δηλαδή, για επιχειρήσεις που έχουν μεν πληγεί από την παρατεταμένη οικονομική κρίση σε συνδυασμό με πιθανές άστοχες κινήσεις από την πλευρά των βασικών μετόχων τους, ωστόσο παραμένουν όρθιες και εφόσον αναδιαρθρωθεί ο δανεισμός τους, τότε κρίνεται ότι θα είναι σε θέση να συνεχίσουν την παραγωγική δραστηριότητα.

Διαβάζω ότι στόχος της μελέτης ήταν η ακτινογραφία των κόκκινων δανείων "ζωντανών" επιχειρήσεων, δεδομένης να ανάγκης να εξευρεθούν λύσεις προκειμένου να συνεχίσουν τη λειτουργία τους στηρίζοντας την ανάκαμψη της οικονομίας.

Και επίσης, όπως αναφέρεται στη μελέτη, δεν υπάρχει κανένα νόημα να ασχοληθεί στην παρούσα φάση το ελληνικό τραπεζικό σύστημα με τις εταιρείες-ζόμπι.

Αυτό εδώ το σημείο ακριβώς είναι που προβληματίζει σχετικά με τον αρκετές φορές κρίσιμο ρόλο του τραπεζικού συστήματος προκειμένου μια εταιρεία να χαρακτηριστεί ζόμπι ή ζωντανή.

«Κλειδί» για την άμεση αντιμετώπιση των 15 δισ. ευρώ κόκκινων δανείων αποτελεί για τους αναλυτές της McKinsey, όπως περιγράφεται στη μελέτη, ο κοινοπρακτικός χαρακτήρας των συγκεκριμένων δανείων. Προτείνει, λοιπόν, την άμεση συνεννόηση των ελληνικών τραπεζών και κρίνει πως πρόκειται για το συμφέρον όλων.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η σύσταση ενός Forum, όπως το αποκαλεί, στο οποίο θα συμμετέχουν όλες οι πιστώτριες τράπεζες με αποκλειστικό αντικείμενο να βρουν τρόπους αναδιάρθρωσης των δανείων ανά κλάδο. Είτε πρόκειται για ρευστοποιήσεις περιουσιακών στοιχείων ανά επιχείρηση, είτε πρόκειται ως δεύτερο βήμα στη δημιουργία μεγαλύτερων επιχειρηματικών σχημάτων μέσω συγχωνεύσεων.

Η μελέτη καταπιάνεται επίσης με μια σειρά από ζητήματα νομικής φύσεως και κανονιστικής μορφής. Σημαντικό μέρος αυτών περιγράφεται στο σκέλος του προσχεδίου που είδε το φως της δημοσιότητας και αφορά στις αλλαγές που πρέπει να γίνουν με στόχο το άνοιγμα της αγοράς διαχείρισης και πώλησης κόκκινων δανείων. Πρόκειται για άρση γραφειοκρατικών εμποδίων, για τη διάθεση φορολογικών κινήτρων, ούτως ώστε οι τράπεζες να προχωρούν στις αναδιρθρώσεις μεγάλων επιχειρηματικών δανείων, στις αλλαγές στη λειτουργία της δικαιοσύνης όσον αφορά στις υποθέσεις των κόκκινων δανείων κ.ά.

Από όλα τα παραπάνω καταλήγω στο συμπέρασμα ότι στον τομέα των επιχειρηματικών δανείων, αναμένεται να εισρεύσει φρέσκο χρήμα στην εξυγίανση βιώσιμων, κυρίως μεγάλων επιχειρήσεων, που έχουν ανάγκη από σημαντικά κεφάλαια.

Στον τραπεζικό από την άλλη, η πλήρης απελευθέρωση –μέσα από τη δυνατότητα να δοθούν προς διαχείριση και πώληση ακόμη και τα ενήμερα δάνεια– εκτιμάται ότι θα βελτιώσει τις αποτιμήσεις των χαρτοφυλακίων, περιορίζοντας τυχόν κεφαλαιακές επιπτώσεις στις τράπεζες.

Εκτιμώ λοιπόν ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της χώρας θα έχουν μικρότερες πιθανότητες συνέχισης ύπαρξής τους έναντι των μεγαλύτερων σχημάτων.

Ειδικά για τον κατασκευαστικό κλάδο θα ήθελα να αναφέρω ότι κατά την πιο πρόσφατη οκταετία όπου η κρίση έχει γίνει η μονιμότητα στην Ελλάδα, ο κλάδος έχει συρρικνωθεί με ταχείς ρυθμούς με αποτέλεσμα η μείωση της απασχόλησης στις κατασκευές να ανέρχεται σε 251,7 χιλ. εργαζόμενους και η συμμετοχή του κλάδου στο ΑΕΠ στο 2,13% έναντι του 8,5% του τέταρτου τριμήνου του 2006.

Προσωπικά δεν διακρίνω κάποια μεταβολή σε αυτήν την κατηφορική πορεία αφού δεν υπάρχουν οι απαιτούμενες συνθήκες για επανέναρξη ιδιωτικών επενδύσεων πολύ δε περισσότερο δεν υπάρχει προοπτική τόνωσης και μάλιστα σημαντικής του τμήματος του ΠΔΕ που προορίζεται για τα έργα.

Οι πρωτοβουλίες των εμβληματικών έργων όπως το Νιάρχειο και το Ελληνικό μπορούν ενδεχομένως να δώσουν ώθηση σε επενδύσεις - αλλά η θετική αυτή συγκυρία εάν δεν διαχυθεί σε ευρύτερα δεν θα έχει την απαιτούμενη ισχύ για να "γυρίσει" τα δεδομένα.

Στον κλάδο μας, τις κατασκευές δημοσίων έργων, όπως σημειώνει παγίως ο Σύνδεσμός μας πρέπει επιτέλους να επιλυθούν τέσσερις κατηγορίες ζητημάτων που λειτουργούν ως τροχοπέδη είτε διανύουμε περίοδο ύφεσης είτε διανύουμε περίοδο άνθησης:

- Γραφειοκρατικές αγκυλώσεις με χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας προς όφελος της διαφάνειας.
- Επιτάχυνση, εξορθολογισμός διαδικασιών κάθε τύπου αδειοδότησης (π.χ. αρχαιολογικά, πολεοδομικά, ΟΚΩ, περιβαλλοντικά, κ.ο.κ.).
- Αυστηρή τήρηση του χρονοδιαγράμματος χρηματοδότησης των δημοσίων έργων. Με καθυστερήσεις που ξεπερνούν και το έτος καμία σοβαρή επιχείρηση στον κόσμο δεν μπορεί να ανταπεξέλθει μεσοπρόθεσμα.
- Επιτάχυνση και εξορθολογισμός δικαστικών διαδικασιών και γενικότερα διαδικασιών επίλυσης διαφορών κατά την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων δημοσίων έργων.

Σας ευχαριστώ.